

DE CURAÇAOSCHE COURANT.

Deel XXIII. ZATURDAG den 28sten FEBRUARY 1835. N.o 9.

Goedkoope Tyd.

In het jaar 1454 werd de toren te Zierikzee gebouwd, die gekost heeft f 1576 vlaamsch. Een hoed kalk werd gekocht voor vyf grooten; de meesterknecht won drie grooten, en de opperman eenen braspenning daags.

Meeuwis, Pieter Reijnders werd in het jaar 1459, van wege de watersteden in Noord-Holland, (behalve Amsterdam,) aan den Koning van Denemarken gezonden, waarvoor aan hem, ter vergoeding van zyne onkosten en reisgeld gegeven werd, de somma van twee ponden vl.

In het volgende jaar werd te Alkmaar, ten overstaan van Schepenen, eene burgerwoning verkocht voor f 8 : 2 : 8.

Een man ging van Graft naar Alkmaar, dat vier uren van elkander ligt, verkocht daar twee en dertig eyeren voor eenen stuiver, en drie pop boter mede voor eenen stuiver. Te huis komende, vroegen hem zyne buren, wat hy, voor hetgene hy verkocht had, ontvangen had, die, zulks vernemende, hem zeiden, dat hy eenen goeden marktgang gedaan had.

Een zeker scheepstimmerman werd van [illegible] een groot schip te bouwen; maar, omdat hy drie en een halven stuiver daags bedongen had, en van dat loon niets wilde af doen, werd de bouw gestaakt, en hy afgedankt.

In de Schermer was er maar één korenmolen, daar men voor eenen zak graan één oortje maalloon moest betalen; dan dikwyls moesten de menschen eerst eyeren uit het nest halen en verkoopen, om dat oortje te kunnen betalen.

Den 22 Mei 1462, bekende *Otto van Heukelom*, wiens vader *Jan van Arkel* heer van *Heukelom*, uit zyne heerlykheid verdreven was, zynen oom *Gerard van Culemburg* gebeden te hebben, dat hy hem om dien tyd leenen zoude achtien Rhynsche guldens, en dat wel te betalen in vier termynen, daar hy zich zelve voor kleeden, en voorts zyn alles vangen zoude dat tot zyne lyfsbehoefte noodig was. Ook zoude zyn oom hem 's maandelyks eenen Rhynschen gulden tot zyn onderhoud geven, behelpende zich daar mede te behelpen. En dit geschiedde nog in het byzyn van zynen oom *Everard van Culemburg*.

Omstreeks dien tyd was het traktement van den Pensionaris te Amsterdam 66 schilden van 14 stuivers, makende f 46 : 4 :– 's jaars, en in 1484 verteerden Burgemeesteren aldaar, toen mynheer *Charlois* daar tegenwoordig was, drie stuivers; naderhand gemelde heer mede tegenwoordig zynde, twee en een halve stuiver. De Rhynsche wyn koste toen een en een halve stuiver de stoop; terwyl in 1477 aldaar eene keure gemaakt werd, dat een roggebrood van 12 pond niet hooger dan één stuiver mogt verkocht worden.

In het jaar 1500 kocht men te Alkmaar eene koe voor vyf gulden, en een kalf voor elf duiten; in het daaraanvolgende jaar kocht men in Zeeland een half achtendeel tarwe, eene vette gans, een pond boter, en een stoop pitant-wyn, te zamen voor zes stuivers, en waren toen alle eetwaren zeer overvloedig.

In 1508 kwamen twee schepen te Antwerpen, geladen met suiker uit de Canarische Eilanden, waarvan de ladingen tegen drie grooten het pond aangeboden werden; maar nadat men die meer dan een half jaar gehad had, werden dezelve beneden dien prys verkocht.

De burgemeester van Enkhuizen, *Franciscus*, in het jaar 1513, willende ryden van Purmerend naar Hoorn, vraagde men hem zes en dertig stuivers daarvoor; dan zulk eene som niet in de stads rekening durvende brengen, leide hy dien weg te voet af.

In 1528 kostten de rozynen te Antwerpen een' halven stuiver het pond.

Den 6 van Louwmaand stichtte *Hendrik* graaf van Nassau, [illegible] heer van Breda, [illegible] Groot Kamerling van Keizer *Karel den V*, eene dotatie te Brede, groot f 500 's jaars, om daaruit honderd arme mannen, alle jaren [illegible] een paar kousen, een paar schoenen, en een bonnetje of hoed, en daarenboven aan ieder te geven een roggebrood van eenen stuiver, en eenen gulden in geld.

Ten bewyze, dat uit de besprokene som het opgenoemde kon gevonden worden, volgt daarop de berekening [illegible]:

Voor de twee hemden, 6 ellen linnen, à 2½ stuiver per el	f 0	15.
— den rok of tabbaard [illegible] 4½ el grauw laken, à 10 stuivers	2	5.
— het maken van dezelve	0	5.
— — paar schoenen	0	6.
— — grauw bonnetke of de hoed	0	5.
— — roggebrood	0	1.
— — geld	1	0.
	f 4	18.

In het jaar 1541 werd het traktement van den Organist te Alkmaar, by de aanstelling van Mr. *Ysbrand*, met f 6 verhoogd, en alzoo gebragt op f 24; [illegible] in dat jaar elf klokken, die het voorspel in den nieuwen toren van het Heilige Geesthuis opgehangen waren, werd genoemden Mr. *Ysbrand*, voor het beijeren van de klokken, dat ten minste eenmaal 's weeks moest geschieden, toegelegd f 6.

Ten jare 1550 had de Stads-Secretaris te Enkhuizen, een jaarlyksch traktement van f 30, de Havenmeester van f 18, de Rector f 26, en de Conrector f 20; alsdoen was de vracht van daar naar Amsterdam een en een halven stuiver. Drie jaren vroeger werd aan *Jan den Bode* en *Dirk den Bode*, die twee reizen van 's Hage naar Brussel gedaan hadden, vier stuivers daags toegelegd.

In het jaar 1553 werd te Enkhuizen voor het eerst een Medicinae Doctor aangesteld op een traktement van f 30 's jaars, drie jaren daarna een Stads-Chirurgyn, tegen eene jaarlyksche belooning van f 18, terwyl in 1563 de vermelde *Franciscus Petrus Maalson* tot Stads Medicinae Doctor werd aangenomen op eene jaarwedde van f 60, waarvoor hy, ingeval van sterfte of besmettelyke ziekte, zoo wel de armen als de ryken zoude moeten bedienen.

Opmerkelyk, de [illegible] des meesters by het passeren van publieke acten [illegible] dat in het jaar 1557 de [illegible] gepasseerd werd voor Myne Heeren de Commissarissen, gecommitteerd tot de verpachting van den inpost, waarby art. 1 bepaald werd, dat zulks zoude geschieden in presentie van den Officier en twee Schepenen met den Secretaris, daarvan de Officier zal hebben [illegible] stuivers, de Schepenen vier stuivers, de Secretaris [illegible] stuivers, en voor het schryven en teekenen der acte nog vier stuivers, en voorts de Bodens, Conchiergien en Uitroepers, die by de Commissarissen zullen te werk gesteld worden, elk twee stuivers; zoo als ook aan *Jan Mathyszoon*, Drukker te Leiden, voor het drukken van 600 Plakaten van den tienden penning, en 600 van de zeven grooten zamen f 10 : 10 werden toegelegd. Op den 15 Augustus 1559 maakte de eerzame en voorzienige Meester *Cornelis Wouters, Dobbezoons Zoon*, [illegible] meester te Amsterdam, zynen uitersten [illegible] aan [illegible] Oude Kerk f 3, den [illegible] aldaar elk f 2, den Kosters elk vyftien stuivers, *Jan Claessen*, den [illegible], zes stuivers, den Beyerman [illegible] *Dirksszoons Zoon* en *Cornelis Jacobszoon Brouwer*, Raden der voorzeide stad, en legateerde uit dankbaarheid voor hunne moeite aan elk f 12.—

Boudewyn van der Bos had twee Zonen, *Arnold* en *Willem*, die hy, in het jaar 1567 by Meester *Dirk van der Goude*, Schoolmeester in de St. Jeronimusschool te Utrecht op school en in huis besteld, ieder voor f 44 's jaars, voor welke f 44 ieder kind onderhouden moest worden in [illegible] van het lighaam, wormkruid geven, en in lappen, bonttaijen, wasschen, vuur en licht, eten, drinken, bezorgen van voor ieder kind een bed en dekselen. Deze school moet wel aanzienlyk geweest zyn; want *Boudewyn van der Bos* was Rentmeester van de Domeinen in [illegible].

In dat jaar was er eene zware inkwartiering in Antwerpen, maar degenen, die geene gelegenheid hadden om de krygsknechten in huis te vesten, konden dat af koopen voor vier, zes of zeven stuivers 's weeks, daar de inwoonderen vermogen, [illegible] als dezelve in huis namen waren verpligt hen den geheelen dag [illegible] vuur en licht [illegible] de [illegible] dan ook [illegible] werden, want men beklaagde zich, dat de honderd takkebosschen vier en zestig stuivers kosten, en men maar honderd turven voor eenen stuiver had.

Te Katwyk aan den Rhyn, bedroeg de collecte in het jaar 159., in de kerk gedaan ten behoeve der armen, te zamen f 21, en de uitreiking aan de armen maar f 18, zoo dat er nog een batig slot van f 3 overig was.

In de Register van de Algemeene Staten vindt men, dat aan *Janneke Theunis* Dochter, van Hoorn in Vriesland, zynde moeder van zes en dertig kinderen, werd toegelegd eene aalmoes van f 12.

In 1616 kocht men één el rood laken voor veertien stuivers.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 27 February 1835.

NAMENS den HoogEd. Gestrengen Heer Gezaghebber dezer kolonie, wordt by deze bekend gemaakt, dat de zetting van het brood vóór de volgende week eindigende den 7 Maart als volgt is bepaald: het brood van vyftien Cents moet 21 Oncen wegen, en van mindere pryzen naar evenredigheid; zullende het zoogenaamde fransche brood van den voormelden prys, een once minder mogen wegen; op pœne als by de Publicatie van den 16den Maart 1824 is vastgesteld.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

Publieke Inschryving.

ONDER goedkeuring van den HoogEd. Gestrengen Heer Gezaghebber dezer Kolonie, zal de endergeteekende Administrateur der Financien, aan de voordeeligste inschryvers [illegible] Wissels ten bedrage van [illegible] VYFTIEN DUIZEND GULDEN (ƒ15,000.) Ned. Ct. door den Heer Gezaghebber voormeld op het ministerie voor de Kolonien op Vier maanden zigt aan de order van den Kolonialen Ontvanger afgegeven.

De inschryvings billetten zullen [illegible] tot ƒ100. toe, op aanstaanden DINGSDAG den 3den Maart des voormiddags te elf ure ten Kantore van den Administrateur der Financien voormeld, worden aangenomen.

J. PH. BOSCH.
Den 26 February 1835.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 27 February 1835.

LYST van de ter Koloniale Secretary onafgehaald liggende brieven, aangebragt [illegible] dagen.

Manuel Jose Gonzales
Jacob de Joseph Suriel
S. S. Salvado a Delima
Vicento Eyzagirre
.... Joubert
Joh. Crist. Meijer

De 1e. Commis ter opgemelde Secretary,
belast met de Post directie,
H. KIKKERT.

BEKENDMAKING.

DE ondergeteekende binnen [illegible] Suriname [illegible] [illegible]

PRINCE.

Den 26 February 1835.

BEKENDMAKING.

DE ondergeteekende brengt ter kennis van het publiek, [illegible] naar St. Thomas [illegible] dat hy by zyne wederkomst, de [illegible] ondervonden begunstiging zal mogen terug vinden.

H. W. [illegible]
Procureur, Translateur en Interpr.

Den 27 February 1835.

Kunstvertooning VAN DEN VUUR-KONING.

OP aanstaanden Dingsdag avond [illegible] 7 [illegible] in het lokaal van de [illegible] [illegible] de Heer HART voor de tweede en [illegible] voor de laatste maal, in deze kolonie, zyne kunstvertooningen; en belooft [illegible] [illegible] vertoonen, [illegible] kunstgrepen met vuur, het gezelschap te vermaken. Hy zal [illegible] vertooningen nader bekend maken.

*** GETROUWD te Puerto Cabello op den [illegible] February 1835.

J. VENCE Jr.
en
G. W. ELLIS.

SCHYNGESTALTEN DER MAAN.

MAART 1835.

E. K. Zaturdag [illegible] ten 11 u. 38 m. 'smorgens.
V. M. Zaturdag den [illegible] 5 u. 31 m. 'savonds.
L. K. Zaturdag den 21 [illegible] 8 u. 50 m. 'smorgens.
N. M. Zondag den 29 [illegible] 6 m. 'snachts.

CURACAO.

Vaartuigen in en uitgeklaard [illegible]

INGEKLAARD. [illegible]

21.	bark [illegible], [illegible]	Puerto Cabello
	golet [illegible]	Coro
	[illegible]	dito
	bark Nueva Margaritha, Brouw	dito
23.	— [illegible]	dito
	golet Juanita, [illegible]	Puerto Cabello
24.	— Grand Canal, De Bree,	St. Thomas
	— Eagle, Beiche,	dito
	brik New Packet, Willcomb,	Boston
25.	[illegible]	St. Thomas
26.	brik [illegible]	dito
27.	— Champion, Champion,	New York
	golet Helena, [illegible]	Coche St. Juan

UITGEKLAARD. FEBRUARY.

21.	bark Rosalia, Torres,
	— [illegible]
	— Maria Francisca, [illegible]
	golet Sally, Julius,
	faluche Theodora Coriana, Peres,
	golet [illegible], van Grieken,
	[illegible]
25.	— Tres Hermanas, [illegible]
	— Nueva Margaritha, Brouw,
	faluche Carmen, Benites,
	golet Casualidad, Villavicencio,
26.	— Goev. Gen. Baron van [illegible], De [illegible],
	— Eagle, Beiche,

Verleden Donderdag avond heeft de Heer MICHAEL HART, door zyne wonderbare kunstvertooningen als den VUUR-KONING een gedeelte van het publiek van Curaçao buitengewoon vermaakt. Jammer is het, dat dit gedeelte zeer klein geweest is, want zyne kunstvertooningen hebben eene ruime beloening verdiend. Hy heeft niet alleen al hetgeen hetwelk hy in zyne aankondiging beloofd heeft, meesterlyk uitgevoerd, maar heeft tevens muzyk gemaakt op de Panfluit en de Guitare, welke beide instrumenten hy te gelyker tyd op eene aardige wyze bespeeld heeft. Ook heeft hy op de Panfluit en op de Tamborine, te gelyker tyd, in zelfs en [illegible]

[illegible] St. Thomas Couranten ontvangen tot de dagteekening van den 18den [illegible] Europesche berigten tot den [illegible] dag van dit jaar, welke echter niets [illegible] Ook hebben wy, [illegible] [illegible] Amerikaansche Couranten gelezen, van den [illegible] December. Uit deze Couranten hebben wy de belangrykste nieuwe artikelen overgenomen.

De berigten betrekkelyk tot het vaderland zyn [illegible] hoofdzakelyk [illegible] — Een artikel getrokken uit eene fransche Courant, *Le Quotidienne*, behelst, in eene soort van half officielen toon, dat in het laatste kongres, gehouden te Berlyn, door den Keizer van Rusland [illegible] [illegible] [illegible] Holland te gedoogen, en dat ingeval Frankryk of eene andere mogenheid eene [illegible] België wogt [illegible] tegen den Koning van Holland [illegible] [illegible] [illegible] "Casus belli," zoude beschouwd, en oorlog tegen die tusschenkomende mogenheid verklaard zoude worden.

Indien dit berigt waar is, dan moet België zich haasten de geschillen met Holland te [illegible] [illegible]

De Heer Gendebien schynt ook zeer [illegible] [illegible] van België [illegible] dat het ministerie van Engeland veranderd is. [illegible] [illegible] sche kamer van vertegenwoordiging van den 20 December, [illegible] de [illegible] Heer Gendebien, [illegible] [illegible] België [illegible] [illegible] over het [illegible] zoude beraadslagen. By deze gelegenheid heeft hy zyne vrees te kennen gegeven, dat het nieuwe Engelsche ministerie België geheel aan haar lot zoude overlaten en dat Frankryk haar niet eens zal kunnen en willen helpen. Om zyne vrees op eenigen grond te doen steunen, haalt hy aan eene zinsnede der aanspraak van den Koning van Engeland, gedaan op den 2 November 1830, in der tyd van een Torie ministerie, waarin de Koning zyn leedwezen te kennen gaf over de ontsteltenis in België, en [illegible] [illegible] overeenstemming met [illegible] bondgenooten [illegible] te bedenken ten einde de rust te herstellen, welke bestaanbaar zullen zyn met den voorspoed van het gouvernement der Nederlanden en met de toekomstige zekerheid van andere staten. Ik ben overtuigd dat myn besluit om, in overeenstemming met myne bondgenooten, de algemeene traktaten, waarop het [illegible] stelsel van Europa gevestigd is geworden, te handhaven, de beste zekerheid voor den vrede zal opleveren." De Heer Gendebien meent dat hier bedoeld wordt het traktaat van 1814, waarby het koningryk der Nederlanden is gevormd geworden. Nu heerschen dezelfde [illegible] en dezelfde gevoelens als in 1830; en daarenboven heeft de Koning van Engeland als Koning van Hanover, de [illegible] van België [illegible] Ook de vrees, welke in Engeland heerscht dat België aan Frankryk zal ingelyfd worden, is eene andere reden om België onder Holland te brengen, waarby hy [illegible] het traktaat van den 15 November, [illegible] de den grondslag der belgische staatkundige regten, een bilateraal (wederzydsch) traktaat is en dat traktaat door niet een der beide partyen geteekend zynde, hetzelve niet verbindend is.

De Heer Nothomb heeft getracht om de vrees van [illegible] [illegible] voeren: dat het traktaat van 1814 door dat van 1831 is gewyzigd geworden; dat wanneer het Engelsche ministerie zich aan bestaande traktaten wilde vast houden, de [illegible] van België noodwendiglyk moet [illegible] worden; dat het ministerie van Wellington in 1830 het stelsel om oorlog te maken verworpen heeft; en dat het duitsche bondgenootschap een voordeel zal hebben in het afstaan van een gedeelte van Luxemburg, het welke aan [illegible] behoort, dan dat terwyl het deszelfs militaire grensscheiding in Luxemburg behoudt, het eene andere militaire grensscheiding er by zal verkrygen.

In de St. Thomas Courant lezen wy dat [illegible] de Nederlandsche zaken de tweede kamer der Staten Generaal op den 23 December met [illegible] van stemmen het budjet van [illegible] [illegible] heeft, waarna de zittingen der kamer tot in het midden der maand Maart opgeschort zyn geworden.

In den loop der beraadslagingen van de [illegible] heeft de minister voor het departement van binnenlandsche zaken gezegd, dat de tegenwoordige staat van zaken, [illegible] geen oorlog [illegible] den, echter geen [illegible] worden, en [illegible] ware het tegenwoordige [illegible] leger in dienst te houden; dat [illegible] genegen ook het gouvernement mogt zyn, er omstandigheden konden bestaan, welke het mededeelen van buitenlandsche aangelegenheden [illegible] lyk maken; dat zoodanige omstandigheden bestaan hebben, by de opening der zittingen, en nog bestaan; dat het gouvernement het bestuur van buitenlandsche zaken in handen hebbende, beter in staat is te oordeelen, of het raadzaam zy [illegible]

regelen te nemen, om met de ontwapening een aanvang te nemen.

In de Nieuw Yorksche Couranten van den 29 January, vinden wy nog verder het volgende artikel betrekkelyk tot den toestand van het moederland.

"Er schynen sterke vermoedens te bestaan van een oorlogzuchtigen geest. Holland vermeerdert deszelfs oorlogstoebereedselen, en heeft deszelfs afwezende verlofgangers allen terug geroepen; en het onverwachte vertrek, op den 19 December van de garnizoens troepen in Antwerpen naar de grenzen, heeft aldaar veel onrust verwekt."

Uit [illegible] boven medegedeelde kunnen de lezers zelven den staat der zaken in het moederland opmaken, [illegible] spoedige en gelukkige [illegible] van daarten [illegible].

Behalve deze nieuwe artikelen vinden wy verders als belangryk, om te worden medegedeeld, eene behaalde overwinning door Generaal Mina op de Carlisten, in de vlakten van Segade en Vatuna, op den 12den December. Volgens eene proclamatie van Generaal Mina, gedaan aan zyn hoofd kwartier te Pampeluna, zoude hy [illegible] Carlisten voor hunne hardnekkigheid met den dood hebben doen boeten.

Er liep een gerucht in Parys, dat de Carlisten op hunne beurt, op den 15den December de Cristinos aan de brug van Arquijas, onder Cordova, met verlies van 400 man terug geslagen hebben, doch dit gerucht werd in Parys zelve niet geloofd.

Een ander gerucht liep in Parys dat de Koning van Pruissen erg ziek was.

[illegible] was ook eenigzins zwaar ziek.

Wy hebben eenige Nieuw Yorksche Couranten ontvangen tot de dagteekening van den 9 dezer. Die van den 8 behelzen Parysche dagteekening van den 30 December en Londensche tot den 1 January, [illegible] Londensche en St. Thomas Couranten medegedeeld hebben.

De aanspraak van den President der Vereenigde Staten, was noch in Engeland noch in Frankryk ontvangen geworden.

Over het traktaat om de 25 millioenen franken aan Noord Amerika te betalen, is nog in de fransche kamers niet beraadslaagd geworden.

Wy vernemen dat een passagier aangekomen met de Amerikaansche brik CHAMPION, zoude hebben, dat er een besluit [illegible] geworden, op de Amerikaansche schepen in de havens van Frankryk.

De kommissie welke belast was om de aanspraak van den President te onderzoeken, had haar verslag aan het kongres ingeleverd, en beveelt aan, ten opzigte van represalien te nemen, om aan de [illegible] [illegible] te verleenen, zulks te doen, maar dat men liever moest wachten tot dat de fransche kamer [illegible] zoude besluit hebben.

In Parys [illegible] eene weddingschap aangegaan, dat dat traktaat niet aangenomen zal worden, ten minste dat het volle bedrag der schadeloosstelling niet uitgekeerd zal worden; en wel misschien slechts de helft.

Op den 31 January ll. heeft een zeker persoon met name Lawrence, te Nieuw York, in de portico van het kapitool, met twee geladene pistolen naar het leven van Generaal Jackson, President van de Vereenigde Staten van Noord Amerika, gestaan, doch daar hy, gelyk gebleken is, de pistolen niet goed op de [illegible] te passen, brandden de pistolen niet los.

By onderzoek is het naderhand gebleken, dat hy sinneloos is. Hy zegt dat Generaal Jackson zyn vader vermoord heeft, daarom wil hy diens dood wreken; maar het is bewezen dat zyn vader verscheidene jaren geleden een natuurlyken dood gestorven is. Hy zelve weet niet te zeggen op welke wyze Generaal Jackson zyn vader om het leven gebragt heeft.

Wy vinden het volgende artikel in de *New York Spectator* van den 22 January.

"De brik Topas, kapitein [illegible] kwam op jongstleden Zaturdag van Curaçao alhier aan. By het vertrek van de Topas lag aldaar de Nederlandsche oorlogs Brik Zwaluw in de haven, en zeven van hare manschappen deserteerden, en verborgen zich aan boord van de Topas zonder weten van den kapitein. Toen de Topas onder zeil zoude gaan, kwamen vier matrozen en een officier van de Zwaluw aan boord en deden onderzoek naar de deserteurs, maar konden hen niet ontdekken; toen echter de Topas in zee was, kwamen zy [illegible] van den kapitein, die [illegible] uit het voorste gedeelte van het vaartuig, waar zy onder eenig hout verborgen waren, op het dek te voorschyn. Zoo [illegible] stroom, was het gewaagd [illegible] naar Curaçao te [illegible] naar deze haven [illegible]. By de aankomst van de Topas begaf zich kapitein [illegible] naar den Nederlandschen konsul, wien hy berigt van het gebeurde gaf, en op zyn verzoek werden de deserteurs in verzekerde bewaring genomen."

Zie hier de lyst der Titels van de jonge Koningin van Spanje, [illegible] wordt verklaard. Men zal die van *Hertoginne van Braband* en *Gravinne van Vlaanderen* wel opmerken.— [illegible] Jerusalem, Navarra, Granada, Toledo, Valencia, Galicië, Majorka, Sevillië, Cerdagne, Cordova, Corsica, Murcia, Minorca, Andalusië, de Algarves, Algesiras, Gibraltar, de Canarische eilanden, Oost-en West-Indien, der vaste eilanden in den Oceaan, Aartshertogin van Oostenryk, Hertogin van Bourgogne, Braband en Milaan, Gravin van Habsburg, Vlaanderen, Tyrol en Barcelona, Vrouwe van Biscaye en Molina, enz, enz.

Natuurkundige byzonderheden betreffende Curaçao.

No. 5.

Over de [illegible] Winden.

De zon heeft door hare aantrekkingskracht en hare verwarmende stralen een grooten invloed op onzen dampkring, die zy in verschillende rigtingen en met verschillende snelheden in beweging brengt. Deze beweging der lucht wordt wind genaamd.

De warmte door de uitzetbaarheid der lucht te vermeerderen, [illegible] van de luchtbeweging of van den wind. [illegible] eene massa lucht, dan wordt deze lucht [illegible] verwarmt, dan de overige lucht die deze massa omgeeft. Deze verwarmde lucht zet zich uit en wordt ligter, en moet dus [illegible] de koudere en zwaardere lucht opstygen. Daartegen moet de koudere lucht [illegible] van alle zyden naar de plaats dringen, [illegible] te werk. Dit ziet men onder anderen in de volgende proefneming.

Wanneer men in de geopende deur van eene warme kamer eene brandende kaars houdt, zal men de vlam van onderen in de deur naar binnen, en boven in de deur naar buiten zien waaijen, waardoor men ziet dat de luchtstroom [illegible] en beneden binnen stroomt.

Tusschen de keerkringen waait bestendig de ooste of passaat wind. Deze wind laat zich aldus verklaren.

Het gedeelte van de oppervlakte der aarde tusschen de keerkringen, is [illegible] deel aan de zonnestralen blootgesteld, [illegible] lucht in deze streek moet dus vlier en ligter zyn, bygevolg moet zy zich verheffen en plaats maken voor de omringende koudere, digtere of zwaardere lucht; daarom moet er ons eene lucht van de polen toe stroomen, die door de beweging der aarde om haren as naar het oosten, ons toeschynt uit het oosten [illegible]. Is de zon aan de zuider keerkring, dan wordt de lucht [illegible] de luchtstroom gaat zuidwaarts over ons heen, en de wind moet voor ons noordelyk zyn. Het tegendeel heeft plaats wanneer de zon aan de noorder keerkring zich bevindt. Is zy 12 graden ten noorden der linie of ter breedte van Curaçao, dan stroomt de lucht van het zuiden en noorden naar ons toe en de wind moet ons dan toeschynen oostelyk te zyn. Des namiddags is de luchtstroom het sterkste, omdat wy dan [illegible] hoogste warmte graad van den dag hebben. In Juny [illegible] de jaarlyksche temperatuur het hoogste, by gevolg ook de meeste wind; in December en January het laagste, derhalve ook [illegible] wind.

Wanneer men nu verder in aanmerking neemt de ligging van Curaçao, dat ten zuiden het vaste land van Zuid Amerika van zich heeft, en ten oosten, westen en noorden uitgestrekte zeeën, dan laten zich de wyzigingen die de wind [illegible] ondergaat in zyne rigting en kracht, genoegzaam verklaren.

Eolus, die [illegible] wordt by het opgang der zon wakker; dan blaast hy [illegible] van het oosten, doch nog [illegible] hy noordelyk op en blaast telkens harder; [illegible] aldan [illegible] gaat slapen.

[illegible] bedaart de wind zich gewoonlyk. In February [illegible] hy den blyft bedaard waaijen tot Mei, wanneer hy zich wederom verheft, en tot Augustus hard aanhoudt. In het laatste gedeelte dezer maand begint hy wederom als in February bedaard te waaijen.

Men moet echter in aanmerking nemen dat die [illegible] heeft. In slechte jaren [illegible] doorhoudelyk door, maand in maand uit, hard waaijen. [illegible] nog versch in het geheugen van iederen inwoner dezes eiland zyn, dat sedert 1831, en wel van den stormachtigen dag van den 24 July af, de wind steeds onvermoeid hevig is blyven waaijen tot in het verleden jaar, wanneer hy wederom eenigzins aan bedaren is geraakt. Elke regering [illegible] [illegible] wind [illegible].

Laat ons nu eens trachten dit gedrag van den windgod te verklaren.

Verplaatsen wy ons te dien einde eens op een avond van December by de ondergaande zon en trekken wy eene lyn van ons oog tot de zonneschyf die zich dan west zuid-west bevindt. Deze lyn [illegible] van Zuid Amerika. De [illegible] wy de zon zien en [illegible] de lage temperatuur verzwakte wind, tegen het hooge vaste land gestuit wordende, geheel moet gaan leggen.

In het voorbygaan gezegd, het is een belangryk ge- [illegible] berg, als wanneer dit gebergte zeer scherp begrensd op de gloeijende zonneschyf geprojecteerd staat.

De reden waarom de wind 's avonds noordelyk en 's morgens zuidelyk is, laat zich verklaren uit den vorm of de gedaante van Zuid Amerika, dat ten oosten van ons zuid-oostelyk afloopt, of als het ware afgesneden is, waardoor wy aan die zyde eene ruimere wateroppervlakte hebben dan ten westen, waar de kust onder dezelfde [illegible] vooruitloopt.

Wanneer nu de zon zich [illegible] bevindt, dan wordt de luchtmassa, [illegible] tot de plaats waar de zon in het toppunt is, [illegible]. Nu kan de lucht ten zuiden van die linie niet naar dezelve toestroomen, wyl daar het hooge land van Zuid Amerika gelegen is; alleen de lucht ten noorden der gemelde lyn stroomt over eene ruime waterplas naar dezelve heen, zoo dat wy 's avonds noordelyke wind moeten hebben.

Wanneer daarentegen de [illegible] dan wordt de lucht gelegen [illegible] of tot de plaats boven [illegible] zich bevindt, verwarmd en veryld, en de lucht kan alsdan wegens de [illegible] land, verre van het zuiden naar ons toestroomen.

Maar, zal men opmerken, de wind kan alsdan even zoo goed van het noorden over eene ruime watervlakte naar ons toestroomen, waarom predomineert dan de zuidelyke wind?

Het antwoord is aldus, de zuiden wind moet de overhand hebben om dat hy over onze vlakke kap henen [illegible] ruime [illegible] vindt in de golf van Mexico, terwyl de noorden wind [illegible] daar hy voortgaande door het hooge gebergte op de kust gestuit wordt.

Uit deze uitgestrektheid van vaste land ten oosten, westen en noorden van ons, begrypt men ook gemakkelyk dat, wanneer de zon ten [illegible] van ons opgaat, de luchtstroom door geen uitgestrekt land met hoog gebergte gestuit wordt en Eolus dag en nacht blyft doorblazen.

Alle [illegible] echter niet alleen verklaren uit den stand der [illegible] ligging [illegible] lands, maar vele winden worden geboren uit chemische werkingen in den dampkring. Stortregens [illegible] op de [illegible], kunnen door het veranderen van eene [illegible] in eene [illegible] vloeistof of water een luchtledig en [illegible] luchtstroom derwaarts heen veroorzaken. Misschien kan ook de lucht op de vaste kust tegen de bergen opgehoopt worden en een terugstroom veroorzaken, waaraan wy dan de zeldzame weste wind te danken hebben.

— De [illegible] behelst het romaneske verhaal eener ontvlugting uit de gevangenis der Abdy, door den persoon van Picard, trompetter by het 6ste regement artillerie, door den krygsraad wegens diefstal veroordeeld zynde, bewerkstelligd.

In den nacht van 25 op 26 Sept. jl. heeft Picard zich aan het werk gesteld. Hy heeft vooreerst in zyn bed al de planken genomen, die hy er uit kon ligten, zonder zyne slaapplaats in wanorde te brengen; daartoe heeft hy zich bediend van eene boor, die hy op den zolder van timmermansknechts, die in de gevangenis werkten, had gestolen, en van een mes, dat hem door een' zyner kameraden, die wegens desertie tot 14 jaren [illegible] veroordeeld, was beneden, heeft hy zyne planken zoodanig [illegible], dat zy hem de dienst eener ladder of liever van een touw konden doen, om op een' muur te klimmen, die het plaatsje der gevangenis van een' tuin tot de oude Abdy behoorende, afscheidt.

Picard heeft ook twee kleine yzeren staven, bijna 14 voet lang en 10 duim in omtrek [illegible], door kracht van vuur heeft hy [illegible] in de gedaante eener S weten te buigen [illegible] het einde van het planken touw vastgemaakt. Deze soort van ladder was nagenoeg 22 voet lang en 3 of 4 duim breed. Met [illegible] en [illegible] hemden der gevangenen heeft hy de noodige banden vervaardigd, om die stukken planken aan elkander te hechten.

Deze geheele arbeid, gedurende den nacht in tegenwoordigheid zyner kameraden verrigt, heeft hem vyf uren tyds gekost. Te 7 ure des morgens, den 27sten, maakte Picard, die al deze voorwerpen in zyne deken had verborgen, gebruik van een oogenblik, waarop de huisbewaarders de gevangenen riepen, welke dien dag moesten [illegible]

ten [illegible] naar beneden op de plaats. In minder dan een kwartier uurs had hy al die plankstukken op elkanderen gezet en was zyn houten koord volkomen klaar.

De muur, welke het [illegible] van den tuin scheidt, [illegible] hoog en op den [illegible] met stukken glas van flesschen bedekt. Picard was zoo behendig van zyn houten koord knopjes op den muur te [illegible] met den dubbelen haak, met het yzer van zyn bed vervaardigd, aan den rand vast te hechten. Na zyne kameraden [illegible] stukscherp yzer der deur te hebben gevraagd, indien er hem een' [illegible] de verraden, [illegible] hy zich langs dit koord, als [illegible] boven aan den muur, tot groote verbazing zyner ongelukgezellen, die met open mond en [illegible] tegen de tralies hunner gevangenis gedrukt, zoo veel stoutmoedigheid, vlugheid en [illegible]. Geen hunner sprak een enkel woord.

Boven op de muur gekomen zynde, vroeg hem de schildwacht, die [illegible] aankomen, wat hy daar deed? „Ik ben metselaar," zeide hy, „en kom den muur [illegible] herstellen." [illegible] deed Picard, met een stuk hout de brokken glas, die hem op den muur in den weg waren, [illegible] den schildwacht vallen, die zich uit den [illegible] maakte.

[illegible] al veel, zoo boven op een' [illegible] voet hoogen muur te zyn geraakt, [illegible] nu [illegible] naar beneden worden gedaan, [illegible] was een regt gevaarlyk [illegible] Picard [illegible] sprong niet wagen; hy mogt zich [illegible] en [illegible] schildwacht [illegible] roepen, die hem [illegible] juist [illegible] zou worden toegebragt, welke hy [illegible] milde—

Maar op zes voet afstands staan twee jonge peppelboomen, wier toppen naauwelyks eenige voeten hooger zyn dan de muur.— Picard vindt hoogst vernuftig, in deze boomen, een reddingsmiddel. Met het stuk hout, dat hy in de hand heeft, weet hy een der takken van een peppel naar zich toe te halen, daarop maakt hy, met eene verbazende vlugheid, een bundel van al de jonge takken die den top des booms uitmaken, en geeft zich aan [illegible] bescherming over. Het [illegible] vaststaande [illegible] van den muur af; de boom kraakt en buigt langzaam, terwyl Picard dus aan den jongen peppelboom hing, die hem al buigende op den grond moest brengen [illegible] zyne knokkels eenige [illegible] die hem werden afgeperst door de pyn, welke hy telkens gevoelde, wanneer de slingering van den boom hem tegen den muur aansloeg. Maar weldra verliet zich de reddende boom met snelheid weder, en al de gevangenen, die tot nog toe een diep stilzwygen hadden, ja zelf [illegible] riepen uit: Hy is gered! hy is gered! De opschudding, het rumoer, door de ontknooping van dit [illegible] [illegible] [illegible] vlugheid en koelbloedigheid maakten de oplettendheid der [illegible] gaande die aanstonds het houten koord ontdekten, dat tot de ontvlugting had gediend.— Men haastte zich om [illegible] maar den [illegible], maar Picard was reeds ver weg. De portier der oude Abdy verklaarde, dat hy, zeer vroeg in den morgen een man uit den tuin van [illegible] zien gaan, [illegible] gevraagd had, van waar hy kwam, maar dat hy tot antwoord had gekregen: Hem—hem, men zal het je wel later zeggen. Dat hy verstomd was blyven staan, toen hy dien persoon [illegible]

[illegible] belgeen zeker, daarvan [illegible] dat Picard zich aan het glas had gesneden hetgeen hy van den rand des muurs moest afslaan.

De Roofvogelen.

Eene byzondere stof ter beschouwing leveren ons de zich met insekten voedende vogels, en het was wel belangrijk te weten, hoe groot de menigte der insekten zy, welke de vogels in hunnen broeityd noodig hebben. In Amerika heeft iemand opgemerkt, dat een paar kleine vogels, van het geslacht der winterkoningjes, in een uur van 40 tot 60 maal insekten naar hun nest bragten, ja zelfs bragten zy eens niet minder dan 72 maal [illegible] voedsel aan.— Het grootste gedeelte van den dag houden zy zich daarmede bezig. Neemt men aan, dat zy niet meer dan 12 uren hier aan besteden, zoo zal een enkel paar dezer vogels, in [illegible] 600 insekten verslinden, [illegible], dat zy telkens slechts een insekt aanbrengen; doch het is zeer waarschynlyk, dat zy [illegible] van meerdere [illegible] maken.

Wanneer men de zaak uit dit oogpunt beschouwt, dan is de uitroeijing van de zich met insekten voedende vogelen in vele gevallen nadeelig. Een treffend voorbeeld daarvan vindt men in de volgende gebeurtenis: „In Noord-Amerika was het aantal der [illegible] [illegible] had [illegible], ten gevolge der van weges de regering uitgeloofde premien op de uitroeijing dezer vogelen, zoo zeer verminderd, en dat der insekten zoo [illegible] vermeerderd, [illegible] de regering zich genoodzaakt zag, hare [illegible] maatregelen jegens deze vogels in te nemen. Naardien deze kraaijen ook met koren en zaad voedt, zoo werden zy door de [illegible] landlieden verkeerdelyk als hunne vyanden beschouwd, en men heeft in vele oorden de toestemming verzocht, om hen te verdryven of hunne nesten te vernielen. Doch naar deze maatregel in werking kwam, volgde overal de gewigtigste nadeelen voor het koren en andere graangewassen, namelyk door de [illegible] verwoestingen der [illegible] en rupsen. Door de ondervinding geleerd, zagen de landlieden, dat het [illegible] van de voortteling der kraaijen weder tot hun voordeel was, als [illegible] deze vogelen hunne akkers van de meikevers bevryden."

„In Engeland [illegible], of de vogelen, niet [illegible] vogelen verminderd, [illegible] [illegible] en [illegible] scheen sommigen zoo aanmerkelyk toe, dat men by het Parlement verzoek deed, om de vogelen [illegible], in eenen [illegible] op strenge straffen te verbieden.

Ten aanzien der zwaluwen, zegt een [illegible], dat zy voor ons geheel ongehoorlyk zyn, en dat zy ons van [illegible] [illegible] bevryden, zou moeten by [illegible], eerbiedigd. Zonder hare weldadige hulp, zou deze [illegible] [illegible]; want [illegible] insekten welke, wanneer de zwaluwen die niet verminderden, ons met geheele zwermen [illegible] [illegible] ware [illegible] verooraken. De ontelbare menigte vliegen, die in korten tyd door deze vogelen verdelgd worden, wordt voor ongeloofelyk gehouden, wanneer men zich daarvan niet zelf overtuigd heeft." Hy bewyst dit gezegde door [illegible]

[illegible], toen de jongen reeds uitgebroeid waren, waar blykbaar de ouden op aanmerkelyken afstand van het [illegible], om voor hunne jongen [illegible] te vangen [illegible] en [illegible] verkregenen buit opsam, zag ik uit den bek des vogels een aantal vliegen te voorschyn komen, waarvan eenige verminkt en andere minder beschadigd waren; de keel en de krop schenen geheel daarmede gevuld te zyn, [illegible] laatste [illegible] ongelooflyke [illegible] Men kan my geruslelyk gelooven, dat ik niet overdryve, wanneer ik schat, dat de menigte vliegen, door deze [illegible] geslingerd, grooter was dan [illegible] [illegible] berekend."

BEKENDMAKING.

De ondergeteekende maakt by deze bekend, dat hy zyn Bureau van Procureur en Gezworene Translateur [illegible] heeft naar zyne tegenwoordige woonplaats in de [illegible], boven het [illegible] der Heeren D[illegible], alwaar [illegible] notene [illegible] verdienen.

[illegible] 18[illegible]

M. RICARDO.

Den 20 February 18[illegible]

Deze Courant wordt gedrukt en uitgegeven ter Drukkery van A. L. S. [illegible] & J. F. NEUMAN, [illegible] in de Willemstad, Breede Straat, Huis No. 76. De prys derzelve is f 12 [illegible], te betalen om de drie maanden. De prys der Advertentien is 25 Centen per regel, doch voor elke Advertentie [illegible] den regel, betaalt men 50 Centen.